

آشنایی با فضای اقتصادی و تجاری کشور مالی؛

بخش‌های اولویت‌دار برای انجام فعالیت‌های اقتصادی

خلاصه مدیریتی؛

اقتصاد مالی در چند سال اخیر، خاصه از سال ۲۰۱۴ تاکنون رشد اقتصادی بالای ۵ درصد را تجربه کرده‌است. بازار کشور مالی علیرغم محدودیت‌های ناشی از محصور بودن در خشکی دارای مزیت‌های اقتصادی قابل توجهی می‌باشد. دولت مالی با تصویب قوانین و مقررات سهل‌گیرانه تلاش کرده‌است تا مسیر ورود سرمایه‌های خارجی را بیش از پیش تسهیل و هموار نماید. روند روبه‌گسترش فعالیت شرکت‌های خارجی و افزایش فعالیت‌های عمرانی و شهرسازی در چند سال اخیر مؤید این مدعا می‌باشد. از آنجاییکه کشاورزی و دامداری اساس اقتصاد این کشور را تشکیل می‌دهد، هرگونه فعالیت اقتصادی در این دو حوزه دارای صرفه اقتصادی بالایی بوده و چنین فعالیت‌هایی توصیه می‌شود. فعالیت در بخش معادن طلا با توجه به موقعیت ممتاز این کشور در این بخش نیز مثبت ارزیابی می‌گردد، لکن انجام فعالیت در بخش فلزات گرانبها منوط به بررسی‌های بیشتر میدانی می‌باشد.

مقدمه؛

دولتمردان کشور مالی در چند سال گذشته تلاش کرده‌اند تا کشور متبوع خود را از بحران چندبعدی امنیتی، سیاسی و اقتصادی نجات دهند. علیرغم تحولات گروه‌های تروریستی در شمال این کشور، تلاش‌های بخش‌های مختلف دولت برای برقراری فضایی آرام در کل کشور با هدف رونق بخشی به اقتصاد از طریق جذب و جلب سرمایه‌گذاری خارجی رضایت‌بخش می‌باشد. در همین چارچوب دولت مالی طی سال‌های اخیر به دنبال جلب سرمایه‌های خارجی به عنوان مولفه‌ای تاثیرگذار در گسترش صلح و امنیت در کل کشور بوده‌است. طی سال‌های گذشته اقتصاد مالی همواره نرخ رشد اقتصادی بالای ۵ درصد را تجربه کرده‌است. امضای توافقنامه صلح الجزایر با گروه‌های شورشی در شمال مالی در سال ۲۰۱۵ و نیز گفتگوهای مستقیم دولت با گروه‌های شورشی مسلح امید زیادی را برای تقویت و گسترش فعالیت‌های اقتصادی به جامعه تزریق کرده‌است.

در چنین شرایطی دولت مالی خوشبین است که افزایش قابل توجهی در فرصت‌های سرمایه‌گذاری در سراسر کشور، از جمله در شمال مالی، به‌ویژه در بخش‌های معدن، انرژی‌های تجدیدپذیر، زیرساخت‌ها، کشاورزی و گردشگری صورت گیرد. بعلاوه، دولت به تلاش‌های

هدفمند خود، از جمله ساده‌سازی رویه‌های انجام تجارت و سرمایه‌گذاری جهت تقویت فضای مناسب برای کسب و کار ادامه می‌دهد.

بعد از دوران پرتلاطم سال‌های اولیه پس از ۲۰۱۲ و ورود شورشیان و گروه‌های افراطی از لیبی به مناطق شمالی مالی که با مقاومت جدی ارتش مالی مواجه شد، سال‌های اخیر تحرکات تروریستی در مناطق یادشده بطور قابل توجهی کاهش یافته‌است. کاهش تحرکات گروه‌های تروریستی در شمال مالی و تقویت ارتش این کشور برای مقابله با گروه‌های یادشده همراه با ورود نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد موجب گردیده تا این کشور از سال ۲۰۱۴ تاکنون نرخ رشد اقتصادی بالای ۵ درصد را تجربه کند.

علیرغم حملات پراکنده گروه‌های تروریستی به جمعیت غیرنظامی و کمپ نظامیان در مناطق مرکزی و شمالی کشور مالی، روند برقراری نظم و امنیت در مناطق یادشده بخوبی به پیش می‌رود. در همین راستا، برای اولین بار در چند سال اخیر نشست کمیته نظارت بر اجرای توافقنامه صلح الجزایر با همه طرف‌های ذینفع از کشور مالی و شرکای منطقه‌ای و بین‌المللی به ریاست وزیر امور خارجه الجزایر در منطقه کیدال در شمال مالی برگزار شد. وزیر امور خارجه الجزایر در جریان سفر رسمی به باماگو، ریاست جلسه یادشده که در شمال مالی برگزار شد را نیز عهده‌دار بود.

از سوی دیگر پس از چند سال وقفه، پرواز مسافربری از باماگو به شمال مالی نیز توسط یک شرکت اماراتی برقرار شد. تمامی این تحولات بیانگر تقویت روزافزون روند برقراری نظم و امنیت در مرکز و شمال مالی می‌باشد. این منطقه کانون فعالیت‌های معدنی، به‌ویژه استخراج طلا و انرژی‌های تجدیدپذیر به شمار می‌رود.

دولت مالی به موازات تلاش‌های مستمر با حمایت نیروهای حافظ صلح سازمان ملل و نیروهای نظامی سایر کشورها برای برقراری نظم و امنیت در همه مناطق کشور، به‌ویژه در مرکز و شمال این کشور، روند تسهیل ورود سرمایه‌های خارجی و ایجاد فضای مناسب برای کسب و کار را نیز در پیش گرفته‌است. در همین چارچوب دولت مالی چارچوب مقرراتی جدیدی را برای مشارکت اقتصادی توسط بخش خصوصی تدوین کرده‌است و امیدوار است سرمایه‌گذارانی را از کشورهای دیگر در زمینه‌هایی همچون زیرساخت‌ها، ارتباطات و مخابرات، معادن، خدمات، کشاورزی، دامداری و انرژی‌های تجدیدپذیر جلب و جذب نماید.

علیرغم تمامی تلاش‌های تسهیل‌گرایانه دولت مالی برای جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی این کشور در کوتاه‌مدت همچنان به منابع مالی نهادهای بین‌المللی همچون بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، بانک توسعه آفریقا و کمک‌های دوجانبه وابسته خواهد بود. بانک‌های داخلی استراتژی محافظه‌کارانه‌ای برای اعطای وام‌های سرمایه‌گذاری دارند، اما در چند سال اخیر سهم خود را در وام‌دهی به شرکت‌های سرمایه‌گذاری افزایش داده‌اند.

بخش‌های اولویت‌دار برای سرمایه‌گذاری

دولت مالی در راستای تلاش‌های هدفمند و مستمر خود برای بهبود فضای کسب و کار و تسهیل زمینه‌های ورود سرمایه‌های خارجی برخی بخش‌های اولویت‌دار برای توسعه اقتصادی مشخص و شناسایی کرده‌است. در همین راستا، مشوق‌های ویژه‌ای برای سرمایه‌گذاران خارجی در نظر گرفته می‌شود. بعلاوه، وجود برخی منابع تولید بسیار ارزان همچون نیروی کار فراوان و بسیار ارزان در کشور مالی هرگونه سرمایه‌گذاری در این کشور را به امری بسیار جذاب و دارای صرفه اقتصادی بالایی تبدیل کرده‌است.

با عنایت به ذکر آنچه که رفت لازم است به بخش‌های اولویت‌دار برای فعالیت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی به شرح زیر اشاره کرد:

✓ تجارت کشاورزی (Agribusiness). تجارت کشاورزی در حقیقت شیوه‌ای از

کسب‌وکار در صنعت کشاورزی است که مواردی همچون تولید، فروش و بازاریابی محصولات با هدف تأمین نیاز مصرف‌کنندگان را در بر دارد. این کسب‌وکار در بر گیرنده محصولات شیمیایی، دامپروری، تولید محصولات زراعی، توزیع ماشین‌آلات کشاورزی، فراوری و تأمین بذر و همچنین بازاریابی و خرده‌فروشی است. کشاورزی ستون اقتصاد کشور مالی به شمار می‌رود و هرگونه فعالیت در این بخش دارای توجیه اقتصادی بسیار بالایی می‌باشد. بعلاوه، محصولات کشاورزی به عمل آمده در این کشور ضمن اینکه بازار مصرف بسیار خوبی در داخل دارد (جمعیت ۲۰ میلیونی)، فرصت‌های بسیار خوبی برای صادرات به منطقه غرب آفریقا، به‌ویژه به کشورهای همسایه همچون موریتانی، بورکینافاسو، نیجر، گینه کوناکری، سنگال و الجزایر نیز وجود دارد.

✓ فراوری آبزیان. این صنعت در کشور مالی نوپا است و فعالیت‌های موجود در این بخش

به شیوه سنتی در جریان است. فعالیت در این زمینه با توجه به بازار بسیار خوب

محصولات آبی در این کشور، دارای بازده اقتصادی بالایی داشته و از منظر اقتصادی کاملاً دارای توجیه زیادی می‌باشد. راه‌اندازی صنعت پرورش انواع آبزیان در این کشور بسیار توصیه می‌گردد.

✓ **دامداری.** بعد از کشاورزی دامداری ستون دوم اقتصاد مالی به شمار می‌رود. براساس آخرین آمارهای منتشرشده از سوی وزارت کشاورزی کشور مالی، بیش از ۶۰ میلیون رأس گاو و گوسفند در این کشور وجود دارد. اصولاً دامداری و دامپروری در کشور مالی به شکل کاملاً سنتی در جریان است. شیوه سنتی دامداری انتفاع اقتصادی قابل توجهی را نصیب گردانندگان این قبیل فعالیت اقتصادی نمی‌کند. هرگونه فعالیت اقتصادی در این بخش بسیار سودآور است. بعلاوه، فرآورده‌های دامی تولیدی از محل احداث کارخانجات صنعتی ضمن برخورداری از بازار مصرف بزرگ در داخل، شرایط بسیار خوبی برای صادرات به منطقه غرب آفریقا دارد. به عنوان مثال کشور مالی فاقد کشتارگاه صنعتی مدرن در مقیاس کوچک و یا متوسط است. اجرا و عملیاتی ساختن چنین پروژه‌ای در این کشور دارای توجیه و صرفه اقتصادی بالایی می‌باشد.

✓ **راه‌اندازی کارگاه‌های کوچک مبلسازی.** برخورداری این کشور از احشام موجب گردیده تا محصولات مرتبط، خاصه چرم به وفور و با قیمت مناسب در دسترس باشد. استفاده از این محصول برای مبلسازی در مقیاس کوچک و متوسط اقدامی اقتصادی و دارای توجیه می‌باشد.

✓ **معادن طلا و آهن.** با توجه به حضور شرکت‌های غربی در بخش معادن طلا و فلزات ارزشمند در کشور، شرایط فعالیت در این بخش نسبتاً پیچیده است. وجود وضعیت نسبتاً انحصارگونه که توسط شرکت‌های غربی ایجاد شده، فعالیت در این بخش مستلزم بررسی‌های میدانی بیشتر می‌باشد و پس از نهایی‌شدن بررسی‌های لازم در این خصوص، گزارش تکمیلی برای فعالیت در بخش معادن طلا در کشور مالی ارسال خواهد شد. بطورکلی زمینه برای فعالیت‌های معدنی در کشور مالی وجود دارد. این کشور رتبه سوم تولید و استخراج طلا در سطح قاره آفریقا را در اختیار دارد. علاوه بر معادن طلا، شرکت‌های خارجی فعالیت‌های زیادی را در بخش معدن سنگ آهن دارند. در حال حاضر یک شرکت ایرانی در این بخش فعال است. براساس اعلام مسئولین شرکت یادشده، طی

یک سال آتی استخراج سنگ آهن انجام و محصولات آن به کشورهای دیگر صادر خواهد شد.

✓ کارخانجات تولیدی (راه‌اندازی کارخانجات کوچک و کارگاه‌های تولید محصولات

مختلف از جمله مواد غذایی). احداث و راه‌اندازی کارگاه‌های تولیدی کوچک و متوسط همچون خط تولید مواد غذایی، از جمله ماکارونی در کشور مالی دارای توجیه و صرفه اقتصادی است. جمعیت ۲۰ میلیونی این کشور و امکان صادرات محصولات غذایی تولیدی به کشورهای همسایه همچون موریتانی، سنگال، بوركینافاسو، گینه کوناکری و ساحل عاج شرایط مناسبی را برای این قبیل فعالیت‌های تولیدی فراهم کرده‌است. بعلاوه، راه‌اندازی کارگاه‌های کوچک و متوسط مبل‌سازی از دیگر زمینه‌های مناسب برای انجام فعالیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری در کشور مالی قابل ذکر است. ساخت کارگاه‌های کوچک و متوسط تولید رب گوجه فرنگی با توجه به وفور این محصول کشاورزی در کشور مالی دارای سود اقتصادی بالایی می‌باشد.

✓ صنایع تولید انرژی. فعالیت در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر، به‌ویژه راه‌اندازی خط

تولید پانل‌های خورشیدی با توجه به وفور انرژی خورشیدی در این کشور فعالیتی سودآور ارزیابی می‌شود. بعلاوه، در سال‌های اخیر استفاده از پانل‌های خورشیدی در کشور مالی رواج زیادی پیدا کرده‌است.

✓ توسعه شهری و مسکن‌سازی. نیاز به مسکن مناسب و ارزان قیمت در کشور مالی

بسیار جدی است. فعالیت‌های فعلی در بخش مسکن‌سازی در این کشور منسجم و ساختارمند نیست. دولت مالی در گزارش‌های مختلف ساخت مسکن‌های ارزان قیمت را از جمله اولویت‌های اصلی در بخش سرمایه‌گذاری خارجی اعلام کرده و بدون تردید این بخش نیز دارای توجیه اقتصادی بالایی است.

✓ راه‌اندازی مراکز فنی و حرفه‌ای. نیروی کار زیادی در کشور مالی وجود دارد که

به‌واسطه نبود مراکز فنی و حرفه‌ای مدرن از هرگونه آموزش فنی و حرفه‌ای محروم هستند. دایر نمودن چنین مراکزی انتفاع اقتصادی به‌مراه خواهد داشت.

✓ صنعت نساجی. کشور مالی از قطب‌های عمده در تولید پنبه در آفریقا بشمار می‌رود.

این در حالی است که این کشور فاقد صنعت نساجی می‌باشد. برخی کارخانجات قدیمی

در سطح کشور وجود دارد. هرگونه فعالیت در این بخش دارای توجیه اقتصادی بوده و توصیه می‌گردد.

جمع‌بندی

کشور مالی علی‌رغم محصور بودن در خشکی دارای موقعیت جغرافیایی بسیار خوبی در غرب آفریقا می‌باشد. بسیاری از زمین‌های اقتصادی در این کشور بکر و دست‌نخورده است. انجام فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با زمین‌های فوق‌الذکر دارای توجیه اقتصادی بوده و سودآور می‌باشد. وجود قوانین و مقررات سهل‌گیرانه برای فعالیت شرکت‌های خارجی در زمین‌های مختلف، حمایت مقامات ذیربط محل از فعالیت‌های اقتصادی سایر کشورها، وفور نیروی انسانی ارزان قیمت و مناسب بودن سایر عوامل تولید، از جمله مولفه‌های جذاب و چشمگیر برای راه‌اندازی فعالیت اقتصادی توسط شرکت‌های ایرانی در کشور مالی به شمار می‌رود.